

א.ד.

פרוטוקול מס' 32

מישיבת ועדת הפנים
שהתקיימה ביום ד', י"ב באייר, תשי"ב - 7,5.52 בשעה 8.45

נוכחים: היו"ר י. ספיר
ע. אסף
בן-צבי
ש. בבה
ד. הכהן
מ. חשני
א. חביבי (באיחור)
א. פרי

מזמן: ש. רוטנברג - משרד הפנים.

סדר-היום: (1) חוק לתיקון פקודת העיריות;
(2) מכתב תלונה מאת התאגדות העתונאים,
חיפה.

היו"ר י. ספיר:
אני פותח את ישיבתנו הראשונה לאחר
הפגרא. מוסלת עלינו המשימה לסיים את
הדיון בחוק לתיקון פקודת העיריות. יהיה עלינו לעבוד ברציפות
ובהתמדה כדי שנוכל לסיים בהקדם את הדיון באותם סעיפי החוק הנוגעים
למסים ושומא. העניין הוא דחוף כיוון שמספר עיריות יכולות להשתמש
בתיקון החוק כדי לגבות מסים עבור שנת 1952/53.

עלינו לסיים את הדיון בענין הצריפים של
שכונת עזרא. אני אברר היום אם ועדת המשנה לענין הצריפים סיימה
את הדיון ותוכל להגיש לנו את מסקנותיה בישיבה הקרובה.

בטרם נעבור לדיון בחוק ברצוני להודיעכם
כי ועדה בה מיוצגות כל הרשויות המקומיות נפגשה בימים אלה עם שר
האוצר ושר הפנים. הפגישה נסבה על מצבם הקריטי של הרשויות המקומיות
בסעה זו. מתברר כי כל הרשויות המקומיות, ללא יוצא מן הכלל, אין
ביכולתן לקיים את עצמן, והן פנו ודרשו מאת הממשלה לעשות כמה פעולות
מידיות ודחופות כדי לאפשר להן להתקיים. המצב הוא כה רציני שאפילו
אין להן כספיהם לשלם לעובדיהם את המשכורת לחדש אפריל. בירושלים פרצה
היום שביתה, ובמקומות אחרים היא עלולה לפרוץ. הסיבה לכך היא פשוטה.
בתד אפריל החלו להתגלות התוצאות הישירות של המדיניות הכלכלית החדשה,
וההכנסות מהמסים אינן יכולות להדביק את ההוצאות. רוב העיריות גומרות
את שנת התקציב שלהן בגרעון.

ישיבת ועדת הפנים
7.5.52

אד.

היו"ר י. ספיר:

ראש עיריית תל-אביב פנה אלי בשם ועדת הרטויות המקומיות וביקש כי אנו, בחור ועדת הפנים, נכנס קצת לעובי הקורה של הבעיה. אני חושב כי אין כל התנגדות שאנו נפגש עם חברי הוועדה ונשמע מפיהם דברים ברורים על המצב. אני מציע לקיים את הפגישה ביום שני הבא.

מר דוטנברג:

המצב הכספי של הרטויות המקומיות בכלל ושל שלושת הערים בפרט אינו כשורה. היתה פגישה בין נציגי הרטויות לבין שרי הפנים והאוצר, ואיני רואה לכן כל תועלת בזה שוועדת הפנים תדון בדבר, בעיקר לאחר ששמענו מפי שר האוצר דברים ברורים והבטחה מפורשת כי הממשלה תדאג ותעשה הכל כדי לסלק את החובות שהממשלה חייבת לרטויות המקומיות.

היו"ר י. ספיר:

אני מציע שנזמין את נציגי העיריות והמועצות ליום שני הבא ונשמע מה בפיהם. לאור הדברים שנשמע נוכל אחר-כך להחליט אם על הוועדה לספל בנדון ואם לאו.

ע. אסף:

אני מציע כי נבחר ועדת משנה, עם מספר מצומצם של חברים, אשר תפגש עם נציגי הרטויות המקומיות. אני יודע כי הופעת מסלחת נוזלת זמנה של ישיבה שלמה.

היו"ר י. ספיר:

מסוים כבודם של נציגי הרטויות איני יכול לזמנם רק עם ועדת משנה. הופעת המסלחת לפנינו תארך מחצית הסעה ולא יותר.

הוחלט:

הוועדה תקבל את מסלחת נציגי העיריות והמועצות המקומיות בישיבתה הבאה ביום ב' בטעה 11.00.

היו"ר י. ספיר:

אני מקווה שכולכם קיבלתם את החומר המרוכז על החוק לתיקון פקודת העיריות אשר נשלח על ידי המזכירות. אני מצטער שהחומר הגיע לידכם באיחור, אני חסבתי כי הוא ייסלח בתחילת הפגרה כדי שתהיה לכם שהות מספיקה לעיין בו.

עברנו על מרבית החומר בקריאה ראשונה, אני מציע כי עכסיו נעבור על החוק סעיף-סעיף.

101. בסעיפים 101 - 121 -

"בנין" פירושו - כל מבנה שבאיזור העיריה, או חלק ממנו, וכולל את שטח הקרקע שעיקר שימושו עם המבנה כחצר או כגינה או ככל צורך אחר של אותו מבנה, אך לא יותר מן השטח שקבעה לכך המועצה; למעט קרקע שהמבנה שעליה לא היה תפוס מעולם, כולו או בחלקו;

הגדרה זו מכוננת להגביל את שטח הקרקע הצמוד לבנין או מבנה כאשר מסחררית את השטח שליד הבנין מתשלום נפרד של מס-מגרסים. הצעת החוק אינה מגבילה את המועצה ונותנת לה אפשרות להחליט או לקבוע כרצונה את גודל השטח שייחשב כצמוד לבנין ויהיה מסוחרר ממס מיוחד.

אד.

י. בן-צבי:
ברצוני להסב את תשומת-לב חברי הוועדה
כי בסעיף זה מוטת המלה "אזור בשני מובנים,
אזור של עיריה ואזור של סגורים. אני מציע לשנות את המושג "אזור
העיריה" ולהחליפו במושג "תחום העיריה".

היו"ר י. ספיר: את זאת יש צורך לברר עם המנסחים.

"אדמה חקלאית" פירושו - כל קרקע שבאזור העיריה שאינה
בנין ואינה מוחזקת או מיועדת לצרכי אספורט, שעשועים או
גופס, המטמטת בקביעות מסע או משתלה, מרעה או מסק בעלי-
חיים, או לגידול תוצרת חקלאית או לגידול יער או פרחים;
ובלבד שאם קרקע כזאת אינה עולה בשטחה על חמשה דונם והיא
נמצאת באזור סגורים או באזור מסחרי או תעשייתי, לא תיחשב
כאדמה חקלאית, אלא אם החליטה ועדת השומה לראותה כאדמה
חקלאית בטיב לב לדרגת התפתחותו של אותו אזור;

בהגדרה זו היתה הסכמה כללית למחוק את
המלה "מרעה"; כמו-כן היתה הצעה למחוק את המלים "ואינה מוחזקת או
מיועדת לצרכי אספורט, שעשועים או גופס". חבר המועצות ביקש להגדיר
ביתר דיוק את המושג "אדמה חקלאית". הסתעפו כי כאן יכול להיות ניצול
לרעה, ואנשים ינסו להתחמק מתשלום מסים בטענה כי אדמתם היא "אדמה
חקלאית".

"מסק בעלי-חיים" - אני חושב כי יש צורך
לשאול את פי המנסחים אם בניסוח זה יש הגדרה ברורה שהכוונה למסק בעלי-
חיים מסחרי, ולא לבעל בנין המחזיק במגרשו 4 תרנגולות על שטח של
50 דונם.

מר רוטנברג:
הניסוח הראשון היה: "גידול בעלי חיים",
ובגלל החוסר טמא יתפרס הדבר כמסק זעיר של
לול או רפת לצרכים עצמיים, החליפו את הניסוח וכתבו: "מסק בעלי-חיים".

א. פרי:
בחוק נאמר, לאחר כל ההגדרות, כי ההכרעה
הסופית היא בידי המועצה, והניסוח הוא:
"לא תיחשב כאדמה חקלאית אלא אם החליטה ועדת-השומה לראותה כאדמה חקלאית".
מדוע הגדרה מנוסחת באופן סלילי?

היו"ר י. ספיר: כאן המדובר הוא בטח של רחות מ-5 דונם,
אם יש 5 דונם הרי זה ברור.

ט. בבה:
הערותיו של היו"ר בנידון "מסק בעלי-חיים"
צריכה להתרחב ולחול על יתר הנושאים. החוק
צריך להיות מנוסח כך שיהיה ברור שהמדובר הוא במסק בעלי-חיים, במשתלה,
או בגינה שהוקמו לצורך מסחרי ותוצרתם מיועדת למכירה ולא לצרכיו
הפרטיים של הבעל.

ישיבת ועדת הפנים
7.5.52

מ. חזני:

אני מתקשה להבין את פירוט המלה "בקביעות".
כדונתנו היא לצודד גידול ירקות אפילו
במשך עונה אחת או שתיים, עלינו לדאוג לכן כי ישתררו את מגדלי הירקות
מתסלום מסיים, ומדוע נאמר כאן "בקביעות"?

ברצוני לשאול: מה דינה של אדמה המיועדת

לספורט ולנופש?

מר רוטנברג:

הוחלט להסמיט את הפסיקה המדברת על מגרסי
ספורט ונופש. טעם זה בין כך פטור ממסים.

מ. חזני:

יש מגרסי טעסועים המכניסים רווחים לבעליהם,
ומדוע יהיו פטורים ממסים? מה דינה של אדמה

שטסחה הוא יותר מאשר 5 דונם?

היו"ר י. ספיר:

כל אדמה חקלאית אשר מעבר לבנין חל עליה
הניסוח של החוק, בהבדל אחד: אם זה שטח
עד 5 דונם רשאית ועדת השומה לפסול את התביעה ואת הזכות שהשטח ייחשב
כאדמה חקלאית ויהיה פטור ממסים; אם השטח עולה על 5 דונם, ובעליו
מוכיח כי הוא ממלא את התנאים הכתובים בחוק, אין ועדת השומה יכולה
לפסול את השטח ולומר: זו אינה אדמה חקלאית. אתה מוציא את השטח שהוא
למעלה מ- 5 דונם מתחום החלטתה של ועדת השומה.

מ. חזני:

לי נראה כי בתנאי טעט-חירום, בתקופה
בה אנו מעוניינים לנצל כל טעל אדמה לגידול
ירקות, אסור לנו להגביל עצמנו לשטח של 5 דונם. עלינו לחייב את ועדת
השומה לראות שטח של 3 - 2 דונם ליד בנין באזור מגורים בו נחטבים
רק 500 מטר כשטח הצמוד לבנין, כאדמה חקלאית.

ע. אסף:

אני מציע למחוק את המלה "יעד". אם אדם
נוטע חורטת ארונים ליד ביתו, זה אמנם נאה
אבל אין לזה כל סימוס חקלאי. אני מציע לכתוב: "מרעה זרוע".

מר רוטנברג:

המלים "גידול תוצרת חקלאית" הנאמרות בחוק
מכוונות גם למרעה זרוע

מר בן-צבי מציע לכתוב "תחום העירייה" במקום

"אזור העירייה". ברצוני להזכיר כאן כי אנו דנים בתיקון לחוק קיים,
ובחוק הקיים נאמר "אזור העירייה". עלינו להתאים את מוטגי תיקון החוק
לחוק הקיים.

היו"ר י. ספיר:

אני סבור שיש להתייעץ עם המנסחים ולברר
עמם אם אפשר לשנות ולכתוב: "תחום העירייה".

אד/אב

היו"ר י. ספיר:

אני מסכם את ההצעות בקשר ל"אדמה חקלאית":

- (1) למחוק את המלה "מרעה";
- (2) למחוק את המלים "ואינה מוחזקת או מיועדת לארכי אספורט";
- (3) לברר אם אפשר לסנות את המלה "בקביעות" כדי שלא תיהפך לנטק נגד עידוד גידול תוצרת חקלאית במסך עונה או תקופה קצרה;
- (4) לברר אם קיימת אפשרות, מבלי להרוס את המרינציפ, שהמוסג שטח של אדמה בן 5 דונם יהיה יותר קטן או מוגבל לתקופה של שעת חירום;
- (5) מבנה המספס מגביל את זכות הוועדה לקבוע או לסלול את האופי החקלאי של שטח מסוים, ולכן הוצע שהמספס יוגדר ביתר בהירות - "בלטון בני-אדם פשוטה".

"קרקע תפוסה" פירושו - כל קרקע שבאזור העיריה
סאינה אדמה חקלאית, שמסתמסים ומחזיקים בה שלא ביתר
עם הבנין";

הכוונה כאן היא למגרס חניה למכוניות,
למקום שתוליה בו נכסים של סכנסה מסחרית, שטח התפוס על-ידי מחסן של
גרוטאות וכדומה. בקרקע תפוסה גובים את המס מהבעלים על יסוד דמי-
הסכירות ולא לפי ערך המגרס. מהמחזיק גובים "מס מחזיק".

נאמר "מסתמסים ומחזיקים" - מדוע הקדימו
מסתמסים למחזיקים?

י. בן-צבי:

אני אברר אם יש צורך לכתוב גם "מסתמסים"
וגם "מחזיקים". לי נראה כי אפשר להסתפק

היו"ר י. ספיר:

רק במוסג אחד בהגדרה זו.

"אדמת בנין" פירושו - כל קרקע שבאזור העיריה סאינה
לא בנין ולא אדמה חקלאית ולא קרקע תפוסה;

"נכסים" פירושו - בניניה וקרקעות שבאזור העיריה,
תפוסים או פנויים, ציבוריים או פרטיים, למעט רחוב;

לסעיפים אלה אין הערות.

"מחזיק" - למעט דייר מטנה;

נציגי חבר-המועצות הציעו למחוק את ההגדרה
של "מחזיק". נשאלת השאלה: האם בתנאים שלנו יהיה זה מוצדק?

מר רוטנברג: אין העיריה יכולה לגבות מס מכל דייר
מטנה. הוצאות הגביה אינן מצדיקות זאת.
אנו סואפים להטיל מס זה על בעל הנכס והוא יגבה אותו מדייר המטנה
סלו. זו היא הסיטה הנהוגה בקונטיננט.

אד.

"דייר מטנה" פירוטו - אדם הגר בחדר, או בחלק
מחדר, של בנין שאחר מחזיק בו, והמסלם למחזיק דמי
שכירות בעדו, למעט אדם הגר בבית-מלון או בפנסיון;

היו"ר י. ספיר: הוצע וזם הוסיכם למחוק את המלים "למעט

אדם הגר בבית-מלון או בפנסיון", היות

והן מופיעות בראשית החוק.

"שווי לצורך ארנונה" פירוטו -

לגבי בנין. אדמה חקלאית או קרקע תפוסה - דמי (1)

השכירות שנתקבלו מהשכרתם בשנת הכספיה שקדמה לטנה

שלגביה מוטלת הארנונה; ואם, לדעת ועדת השומה, לא

נתקבלו דמי שכירות ממסייג - דמי השכירות שלפי המסוער

אפשר היה לקבלם;

"דמי השכירות שלפי המסוער אפשר היה

לקבלם" - נשאלת השאלה: לפי איזה מודוס ייקבע שכר הדירה המסוער עבור

דירה ואין בה סדנסאקציה מחתרת. בין מסכיר לסוכר, כלומר במקרה של

אדם המחזיק בדירתו הוא. אביא דוגמה: אני גר בדירתי מאז שנת 1920.

לו השכרתי או הייתי מקבל עבורה שכר-דירה של 2 ל"י לחדש, חוק הגנת

הדייר המקפיא את שכר-הדירה אינו חל עלי, וכאשר יבואו להעריך את

דמי השכירות, לפי חוק זה, יוכלו להעריכה כאילו זו היא דירה פנויה

שנכנסתי לגור בה זה עתה. החוק אינו מזכיר אפשרות זו והוא מאפשר

לוועדת השומה לעשות הערכה גבוהה של דמי שכירות.

"דמי שכירות ממסייג" - ההגדרה בנקודה

זו אינה ברורה כל צרכה.

אין ועדת השומה יכולה להעריך את דמי

מר רוטנברג:

השכירות הממסייג עבור דירה שבעליה גר

בה מזמן כאילו היתה זו דירה חדשה. יש דשימת שומה מסנים קודמות ואין

הוועדה יכולה לשנותה.

בחוק נאמר "ממסייג" ולא "מסוערים" והכוונה

היא לשכר הדירה שהיה נהוג בזמן היכנס הבעל לדירתו.

"דמי שכירות שנתקבלו" - ומה הדין לגבי אדמה

מ. חזנין:

חקלאית או קרקע תפוסה שאינה מוסכרת?

דין אדמה חקלאית או קרקע תפוסה שאינה

מר רוטנברג:

מוסכרת הוא כדין בנין שביליו גר בו.

"מוסכרת" - הכוונה לאדם שמחכיר את אדמתו ומקבל דמי החכדה, ודינו כאן

כדין מסכיר דירה.

לי נראה שהחוק מפלה לרעה אדם הגר בדירתו

ע. אסף:

הוא בהשוואה לדייר הנהנה מחוק הגנת הדייר.

אני חושב זאת לבלתי מוצדק וצריך למנוע זאת.

אר/מי

מ. חזני:

כדי להסיר ספקות, אני מציע להסעיף
ינוסח ברוח זו, את הניסוח המשפטי נסאיר
למנסחים: "דמי הסכירות שנתקבלו מהשכרתם או שאפשר היה לקבלם אם הנכס
מוחזק על-ידי בעליו".

היו"ר י. ספיר:

אני מציע את הניסוח הבא: "או שאפשר היה לקבלם
בזמן שהדירה נתפסה על-ידי המחזיק בה".

מ. חזני:

הגדרה זו פותרת את הבעיה של בעל-דירה
המחזיק בדירתו. את בעיית הערמה והעבריינים
יש לפתור על-ידי מציאת נוסח מתאים ברוח זו: אם הוועדה לא שוכנעה
בהוכחות שנמסרו לגבי דמי-הסכירות היא רשאית לקבוע בעצמה את הערכת
הנכס.

מר רוטנברג:

אני מציע להוסיף בסוף הסעיף: "בתנאי
שהשווי לצורך מס לגבי בנין המוחזק על-ידי
הבעל יהיה למי ההכנסה שאפשר לקבל כתוקף חוק הקפאת שכר-דירה".

היו"ר י. ספיר:

אני מסכם את ההצעות:

(1) באותם המקרים שאין טרנסאקציה מסחרית
של השכרה, כגון: בעל-בית המחזיק בדירתו הוא, יתלמזא ניסוח שיגביל
את ועדת ההערכה לגבי הערכת דמי-הסכירות לזמן ולמסיבות בהם התחיל
להחזיק בנכס;

(2) במקרים של טרנסאקציה בין מסכיר
ושוכר יש צורך למצוא ניסוח שיחייב להביא הוכחות כדי לאמת את טענות
הצדדים לגבי גובה דמי הסכירות.

(2) "לגבי אדמת בנין - המחיר שלפי המסוער אפשר
לקבל בסדה בדרך מכירה בשוק החפטי על-ידי מוכר
מצוון לקונה מצוון".

בחוק הקודם נאמר "6% מערך הקרן שלה".
המוטג שנקבע כאן הוא יותר מוגדר וברור.

המוטג ערך של קרקע "בדרך מכירה בשוק
החפטי" קובע כיום מחיר מסוים הנתון לתנודות מסוימות שמתהוות לא רק
על-ידי ערך הקרקע אלא על-ידי ערך המטבע. הטענה שבטענה כאן היא שהמודד
של המותר הזה לגבי המס אינו צודק. פה מוטל המס על נכס שאין לו ערך
ריאלי בסביל בעליו, בעיקר לגבי אותו דם שאינו עושה כל טרנסאקציה
מסחרית או מתכוון למכור את מגרטו. אם זה מס קבוע, שנתית, על נכס שאינו
עומד למכירה, בין אם הבעלות היא מתוך מסיבות אלו או אחרות, הרי
המס המוסף על-ידי ירידת ערך הכסף אינו צודק. נשאלת השאלה: האם ועדת
השומה, כאשר היא באה להעריך מגרט לצורך מס, צריכה להתחשב בירידת
ערך הכסף.

אני מציע כי עליית ערך המגרט לצורך הערכת
המס תיחשב רק על-ידי תוספת הערך היסודי של המגרט (פיתוח השטח וכו')
ולא תובא בחשבון ירידת ערך המטבע.

אד.

ע. אס"ף:

הסענה לגבי ירידת ערך הכסף אינה מתקבלת על הדעת כי המדובר הוא על תשלום מס באותו הכסף, אתה מטלח היום כלירות של היום עם הערך הממשי שלהן, פעם היה סכום זה מסכורת של שנה וחצי וכיום מסכורת של חדשים.

כאשר נביע לדיון על גובה המס יהיה עלינו לדאוג שיתחשבו בגורמים שונים כגון: מגרש אחד או מספר מגרשים, מגרש קטן או גדול.

י. בן-צבי:

אני חושב כי עלינו בכל-זאת להתחשב ולהגן על בעלי מגרש אחד ולא להכריחם על-ידי מסים גבוהים למכור את מגרשם ולצאת נקיים מנכסיהם. אין לעשות הקלות לבעלי שני מגרשים ויותר, אלה יכולים למכור מגרש אחד.

היו"ר י. ספיר:

נעזוב לרגע את הבעיה של ירידת ערך המטבע. אנו חיים בתקופה בה חלות תנודות במחירי מגרשים הנובעות מגורמים ומניעים שונים, וקורה לעתים קרובות שתוך תקופה של שנתיים שלוש עולים ויורדים מחירי המגרשים בגבולות של 30%. האם אין לקבוע לוועדת השומה כיוון היסט להעריך את המגרש לפי ערכו המסוער בניכוי מספר אחוזים מסוים, כדי לתת להערכה איזון ויציבות?

מר רוטנברג:

שיטה זו תעלה לעירייה עוד כמה אלפי לירות כדי לערוך את החשבונות, בדקתי את רשימות ההערכה ונוכחתי לדעת כי אין מעריכים ב-100% אלא תמיד ב-25%-20% פחות.

מ. חזני:

מא כדאי להצמיד זאת להערכת הממשלתית, כפי שזה היה נהוג בימי המנדט?

מר רוטנברג:

יושבת עתה על המדוכה ועדה מיוחדת ודנה בהקמת ועדות הערכה מסותפות לממשלה ולעיריות. יחר עם זה איננו יכולים להגביל את סמכותן של העיריות.

היו"ר י. ספיר:

לסעיף 101 (2) יש סתי הצעות שונות ואנו נצביע אותן בישיבה הבאה.

102. (א)

המועצה רשאית, באיסור שר הפנים, להטיל באזור העירייה לשנת הכספים 1952/53, ולכל שנת כספים שלאחריה, את הארנונות המפורשות להלן, כולן או מקצתן, ולקבוע מועדיה לסילומן: "

ההצעות הן:

- (1) למחוק את המלים "באיסור שר הפנים"; כל מועצה תהיה רשאית להטיל את הארנונה ללא כל ביקורת;
- (2) לכתוב "אחוזים מסוימים" במקום "אחוז מסוים" כדי לתת אפשרות של דירוג בעצם הארנונה של רכוש;
- (3) לקבוע מכסימות של המס שלא יעלה על א אחוזים.

א.ד.

יטיבת ועדת הפנים
7.5.52

ד. הכהן:
לאחר ששמענו הסברה מפני שה הפנים כי יש להביא בחשבון שקיימת מועצות חדשות עם אוכלוסיה מסוללת כל נסיון, לא רצוי להפלות ביניהן, ומוטב כי תסאר בחוק הפסקה "באיטור שר הפנים".

היו"ר י. ספיר:
"אחוזים מסויימים" או לירוג המסים, מה היא מידת הצדק שיהיה בזה?

המדובר הוא על מסכיר בנין. הכנסתו המכסימלית של בעל בנין מגיעה כיום נניה ל-150-100 לירות לחודש. הוא מסלם לעיריה מס בטביל הפנים בגובה של 20%-15%. הוא מסלם מס רכוש לירוני לממסלה בגבולות של 10%. הוא מסלם לממסלה גם מס-הכניסה. יוצא שבעל בית מסלם סכום כולל של מסיה מאותה הכנסה המגיעים לסכום רציני. אח יעשו לירוג במס זה, הוא יצטרך לשלם מסים עצומים. כל הדברים האלה אינם מביאים בחשבון תיקונים והוצאות הכרחיות. נובע מכך שעל ידי המסים אנו הופכים השכרת לירות מבחינה מסקית לדבר פרוהיביטי. צריך להכיר בעובדה כי המסים המוטלים על השכרת לירות, אינם מתקבלים על הדעת, אפילו לגבי לירות חדשות. אבל אם המדובר הוא על חלק לא קטן של לירות ישנופ עם שכר לירה מוקפא, הרי ודאי שאין לזה כל הצדקה. אני מציע על כן לא לעשות כל לירוג במס.

מר רוטנברג:
אשר ללירוג, יש סעיף (2) המדבר על שורה של ארנונות. אשר לסינוי המוצע "אחוזים מסויימים" במקום "אחוז מסויים", יש הוראה בפקודת הפירוטים האומרת, שכל לטון יחיד חלה גם על רבים, ולכן אם כתוב "אחוז" או "אחוזים", אין זה מסנה.

היו"ר י. ספיר:
ברצוני לקרוא לפניכם את המכתב הבא אשר נשלח לדאס שירותי המודיעין על ידי התאגדות העתונאים בחיפה, אם העתק אלינו:

"סלוסה עתונאים, חברי התאגדותנו, נקראו בטבוע טעבר אל מסה מספרת חיפה ונחקרו מס על ידי קצין מספרה בדבר מקורות של ידיעות שנפורסמו בעתוניהם בטענה שהידיעות היו שאובות ממסמכים רשמיים פנימיים של מסרד ממסלתי. כאשר חירבו חברינו לגלות את מקורותיהם תוך הטעמה כי דבר זה נוגד בהחלט את כללי האתיקה העתונאית המקובלת בעולם, הואטמו בו במקום על ידי הקצין בעבירה של אי-ציות לחובה שעל פי החוק לפי סעיף 142 של החוק הפלילי.

הננו מוחים נמרצות נגד מל זה של המטטרה. יש בכך מסום פגיעה חמורה בתופס העתונות ובחרות העתונאי במדינה דימוקרטית. תפקיד העתונאי הוא לשרת אתהציבור באינפורמציה נכונה, ואין למלא תפקיד זה נאמנה ללא שימוש בכל המקורות אשר לרשות העתונאי, במידה שהדברים אינם פוגעים בבטחון המדינה.

אין להעלות על הדעת שעתונאי יאלץ לחסר מניין טאב את ידיעותיו. עתונאי המגלה את מקורותיו יחסא בהסרת אמון כלפי אלה שעזרו לו לשרת את הציבור באינפורמציה נכונה.

בהביאנו ענין זה לתשומת-לבך, הננו
תובעים ממך בתור ראש שירותי המודיעין לנקוט בצעדים מידיים כדי
להפסיק כל התערבות מטרתית בחופש פעולתו של העתונאי בישראל.

גם המסורה וגם העתונות הן בתחום ממכורותינו
כוועדת פנים. אני חושב כי בדרך נכח לנקוט איזו עמדה עלינו לבקש
אינפורמציה נוספת ומדויקת יותר.

א. פרי:
אני רואה זאת כענין רציני. איני מתנגד
שנזמין את הצדדים הנוגעים בדבר ונשמע מה
בפיהם. בכל העולם מקובל שעתונאי אינו חייב לגלות את המקור ממנו
שאב את הידיעה. מבחינה זו יש לעתונאים חסינות מסוימת, איני יודע
אם זה לפי החוק, אולם זוהי הפרקטיקה. אם עתונאי יהיה חייב לגלות
את מקור האינפורמציה, הרי תם בזה כל חופש העתונות. מערכת "על המסמר"
פרסמה קובלנה של חייל על קצין צבא אשר נהג בו שלא כשורה. לפי החוק
אסור לחייל להתאונן באזני עתונאי, הוא יכול להתאונן אך ורק בפני
הסמונים עליו. אם יתפסו את החייל הוא יבוא על עונשו. המערכת קיבלה
מכתב מאת התובע הכללי של הצבא בו הוא מבקש ממנה לגלות את שם החייל
המתאונן, אבל יחד עם זה מציין התובע הכללי כי אין המערכת חייבת לעשות
זאת. מכאן אפשר להסיק שאי אפשר לחייב עתונאי לגלות את שם מוסר
האינפורמציה. יש סודות צבאיים, ולשם כך יש צנזורה. סודות שאינם
נושאים אופי צבאי פתוחים לפרסום.

אני מציע כי נערוך בירור יסודי בנדון.
נזמין את המסורה, את הממונה על עניני עתונות במשרד הפנים, את נציג
התאגדות העתונאים בחיפה ונשמע מהם פרטים מדויקים. ועד לקבלת החלטה
אם יכולה להיות התערבות של ועדת הפנים, עלינו להתערב בדבר.

מ. חזני:
אין טעם להיכנס לוויכוח כל עוד איננו יודעים
מהו תוכן ההאשמה. אני מציע שנפסיק את הדיון
עד לקבלת הסברים מהצדדים הנוגעים בדבר.

י. בן-צבי:
לחבר כנסת יש חסינות, אולם אין כל חסינות
לעתונאים. יתכן ואין יסוד להאשמה. והעתונאים
קיבלו את האינפורמציה באופן חוקי. אבל יחד עם זה יש למסורה כל הזכות
להאשים עתונאי אשר החתמם באמצעים בלתי חוקיים לשם קבלת אינפורמציה.
אני מסכים כי עלינו לברר את הענין בטרם נקבל כל החלטה.

היו"ר י. ספיר:
אנו לא קיבלנו פניה אלא רק העתק מכתב, וזה
אינו מחייב אותנו לפעולה. היות ועצם הענין
אינו ברור אני מציע לאשר את קבלת המכתב ולבקש מההתאגדות פרטים על
ההאשמה. כמו כן אכתוב לראש שירותי המודיעין, ואודיעו כי ועדת הפנים
תסמח לקבל חוות-דעתו בנדון.

הישיבה הבאה ביום ב' בטעה 11.00.

הישיבה ננעלה בטעה 12.00.